

ROZKAZ

MINISTRA VNITRA

Ročník 1954

V Praze dne 15. července 1954

Číslo 32

OBSAH: 82. Poskytování náhrad občanům poškozeným služebními zákroky orgánů ministerstva vnitra, veřejné bezpečnosti nebo Pohraniční a Vnitřní stráže.

Zkušeno podle upomínky RMV-25/1965

82 232/00-2

Poskytování náhrad občanům poškozeným služebními zákroky orgánů ministerstva vnitra, veřejné bezpečnosti nebo Pohraniční a Vnitřní stráže.

I.

V boji proti nebezpečným protistátním a kriminálním zločincům došlo k případům, v nichž příslušníci ministerstva vnitra, veřejné bezpečnosti nebo Pohraniční a Vnitřní stráže způsobili škodu na zdraví nebo majetku občanů. Stalo se, že při stíhání nepřitele byl smrtelně poraněn občan, který příslušníky přivedl na stopu. Zanechal několik nezaopatřených dětí a nemocnou ženu. V několika případech bylo nutno použít zbraně proti teroristovi, který se ukryl v domě občana a při jeho zneškodňování došlo ke škodě na osobním majetku občana.

Poněvadž dosavadní právní předpisy nemají výslovného ustanovení, jak takové škody mají být vyřizovány a poněvadž jde často o sociální případy, které je nutno řešit s největším urychlením, vydávám v dohodě s ministerstvy financí a spravedlnosti a se Státním úřadem důchodového zabezpečení tyto

Směrnice.

1. Je-li služebním zákrokem (činností) orgánů ministerstva vnitra, veřejné bezpečnosti nebo Pohraniční a vnitřní stráže způsobena škoda na zdraví nebo osobním majetku občanů (třetích osob), může ji ministerstvo vnitra po urychleném a důkladném vyšetření případu nahradit zcela nebo zčásti.)

2. Při škodě na majetku (věcech) bude nahrazena cena věci zničené nebo bude nahrazeno její skutečné znehodnocení. Náhradu za věcnou škodu lze však po-

skytnout nejvýše v částce 15.000 Kčs. Výši škody na nemovitých věcech určí technický referát okresního národního výboru příslušného podle místa nemovitosti.

3. Při ublížení na zdraví budou nahrazeny ušlý a budoucně ucházející výdělek, náklady léčení a přiměřené bolestné. Nastane-li z poškození smrt, bude poskytnuta náhrada nákladů léčení a pohřbu tomu, kdo je vynaložil, a osobám odkázaným svou výživou na usmrceného náhradou dávek na úhradu jejich osobních potřeb.)

Bolestné se poskytne výjimečně tehdy, jestliže poškozenému vznikne těžká újma na zdraví, kterou je spravedlivě odčinit, a nestačí-li k tomu náhrada jiná.)

4. Ušlý a budoucně ucházející výdělek bude nahrazen důchodem stanoveným podle průměru platu poškozeného za poslední tři měsíce před škodní událostí, nejvýše však částkou 400 Kčs měsíčně. Má-li poškozený příjem, na který má právní nárok, lze poskytnout důchod jen v takové částce, aby součet příjmu a tohoto důchodu nepřevyšoval částku 600 Kčs měsíčně.)

Jestliže z poškození nastala smrt, poskytne se důchod za stejných podmínek osobám odkázaným svou výživou na usmrceného, pokud nejsou s to se samy žít. Nezaopatřeným dětem se poskytne důchod na úhradu jejich výživného až do částky 200 Kčs měsíčně. Náklady pohřbu budou nahrazeny částkou odpovídající skutečným výlohám, nejvýše však částkou 1.400 Kčs.

Při určování výše bolestného se použije přiměřeně způsobu, jakým je určována v soudním lékařství.

5. O poskytnutí náhrady důchodem, zejména též o způsobu jeho vyplácení, rozhodne se v dohodě se Státním úřadem důchodového zabezpečení.

6. Náhrada nebude poskytnuta, pokud škoda bude nahrazena jinak (na př. Státní pojišťovnou nebo dárkami z národního pojištění).

7. Náhrada se rovněž neposkytne nebo se přiměřeně sníží, jestliže ke škodě došlo také zaviněním poškozeného, zejména tím, že poškozený neuposlechl pokynů daných mu orgány ministerstva vnitra, veřejné bezpečnosti nebo Pohraniční a Vnitřní stráže.

8. Náhrada poskytnutá za škodu způsobenou nesprávným postupem při služebním zákroku se uplatní postihem proti vinníkovi, který za toto jednání byl soudně nebo kázeňsky potrestán. Postih se uplatní podle ustanovení služebního předpisu o náhradovém řízení (MV-Fin-V-1).⁵⁾

9. Jde-li o případ hodný zvláštního zřetele, v němž se jeví potřeba poskytnout náhradu ve větším rozsahu než stanoví tyto směrnice, bude věc postoupena se stručně odůvodněným návrhem ministerstvu financí k rozhodnutí.

II.

K provádění těchto směrnic vydávám tyto pokyny:

10. Případy škod projednává a o poskytnutí náhrady rozhoduje finanční odbor MV. Závažné případy a ty, u nichž náhrada škody převyšuje částku 5.000 Kčs, předloží finanční odbor MV k rozhodnutí náměstkovi ministra vnitra pro věci materiální.

11. Škodu a okolnosti důležité pro rozhodnutí o náhradě vyšetřuje náčelník součásti MV, VB, PS nebo VS, u níž je zařazen příslušník, který škodu způsobil. Podá o tom služebním postupem hlášení finančnímu odboru MV.

12. Hlášení musí být úplné, aby nebylo nutné případ došetřovat. Musí obsahovat zejména:

- a) podrobné a výstižné vyličení, jak došlo ke škodě, kdo a za jakých okolností ji způsobil,
- b) přesné zjištění druhu a výše škody,
- c) vyšetření o majetkových, sociálních a rodinných poměrech poškozené osoby a příslušníka, který škodu způsobil,
- d) zjištění, zda poškozené osobě se nedostalo nebo nedostane jiné odškodnění (na př. Státní pojišťovnou nebo dárkami z národního pojištění),
- e) návrh na řešení případu, a byla-li škoda způsobena zaviněním příslušníka, též návrh, v jakém rozsahu má být uplatněn postih.

K hlášení je třeba připojit věrohodné doklady (rozsudek soudu, účty, potvrzenky a pod.) a všechny spisy, které o případu pojednávají nebo s ním souvisí).

13. Vyšetřování provádí náčelník osobně nebo orgánem jím pověřeným. Je-li to vhodné, může požádat náčelníka jiné součásti MV, VB, PS nebo VS o vyšetření některé skutečnosti. K zjištění škody a její výše přibere se v případě potřeby odborník (na př. u škody na zdraví úřední lékař MV). K přibrání odborníka, který není příslušníkem MV, VB, PS nebo VS je třeba souhlasu finančního odboru MV.

Č. j. SV-0357/40-54.

Náměstek ministra vnitra
plk. ANTONÍN PRCHAL v. r.

Obdrží všechny součásti MV.

¹⁾ Poškozený nemá proti státu právního nároku na náhradu škody; ministerstvo vnitra rozhodne o poskytnutí náhrady podle volné úvahy.

²⁾ Výši škody bude vždy třeba přesně zjistit, především z listinných dokladů.

³⁾ Poskytnutí bolestného bude spravedlivé hlavně tehdy, utrpí-li poškozený těžkou újmu na zdraví, která mu však nezpůsobí nějakou podstatnou majetkovou škodu.

⁴⁾ Příjmem, na který má poškozený právní nárok, rozumí se především příjem z pracovního poměru, peněžité dávky z ná-

rodního pojištění a plnění založená na zákonné výživovací povinnosti.

⁵⁾ Příslušník, který při služebním zákroku se dopustil trestného jednání, je podle zákona povinen nahradit škodu, kterou při tom způsobil. Pokud tuto škodu nahradí ministerstvo vnitra, má proti příslušníkovi nárok na náhradu toho, co za něho vynaložilo (§ 365 obč. zák.). Tento nárok je možno uplatňovat administrativním náhradovým řízením (srážkami z náležitostí), poněvadž poskytnutím náhrady vznikla škoda majetku ve správě ministerstva vnitra. Tím však není vyloučeno soudní uplatnění nároku.